

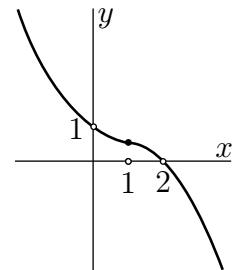
1. Sigui la funció $f(x) = \begin{cases} e^{ax} & \text{si } x \leq 1 \\ x - \frac{x^2}{2} & \text{si } x > 1. \end{cases}$

Trobeu el valor a que fa la funció f contínua i representeu f gràficament.

Aquestes funcions són contínues en tots els punts dels seus dominis amb excepció de la frontera, $x = 1$, on s'ha d'imposar la continuïtat. Observem que,

$$f(1) = e^a = \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) \quad \text{i} \quad \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = 1 - \frac{1^2}{2} = \frac{1}{2}.$$

Llavors, f contínua en $x = 1 \iff e^a = \frac{1}{2} \iff a = \ln\left(\frac{1}{2}\right) = -\ln 2$.

2. Sigui la funció $f(x) = \sqrt{\frac{x+2}{x}}$. Trobeu

- a) El seu domini.
- b) La seva asímptota horitzontal.
- c) La seva funció inversa
- d) Dues funcions tal que la seva composició sigui f .
- e) La seva funció derivada.

a) $\begin{cases} x+2 \geq 0 \text{ i } x > 0 \\ x < 0 \end{cases} \iff \begin{cases} x \geq -2 \text{ i } x > 0 \\ x < 0 \end{cases} \iff \begin{cases} x > 0 \\ x < 0 \end{cases} \iff \begin{cases} x > 0 \\ x \leq -2 \end{cases} \iff \boxed{\text{Dom } f = (-\infty, -2] \cup (0, +\infty)}$.

b) $\lim_{x \rightarrow \infty} \sqrt{\frac{x+2}{x}} = \sqrt{\left(\frac{\infty}{\infty}\right)} = \lim_{x \rightarrow \infty} \sqrt{1 + \frac{2}{x}} = \sqrt{1 + 0} = 1 \implies \text{Asímptota horitzontal: } \boxed{y = 1}.$

c) Si fem $y^{-1} = f^{-1}(x)$ obtenim,

$$x = \sqrt{\frac{y^{-1}+2}{y^{-1}}} \implies x^2 = \frac{y^{-1}+2}{y^{-1}} \implies y^{-1}(x^2 - 1) = 2 \implies \boxed{y^{-1} = \frac{2}{x^2 - 1}, \text{ on } x \geq 0}.$$

d) Les funcions són $g_1(x) = \frac{x+2}{x}$ i $g_2(x) = \sqrt{x}$, perquè

$$(g_2 \circ g_1)(x) = g_2(g_1(x)) = g_2\left(\frac{x+2}{x}\right) = \sqrt{\frac{x+2}{x}}.$$

e) $f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{\frac{x+2}{x}}} \cdot \frac{1 \cdot x - 1 \cdot (x+2)}{x^2} = \boxed{-\frac{1}{x^2} \sqrt{\frac{x}{x+2}}}.$

3. Justifiqueu, utilitzant la definició de derivada, que $f(x) = x^3 \Rightarrow f'(x) = 3x^2$.

$$\begin{aligned} f'(x) &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{(x+h)^3 - x^3}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{x^3 + 3x^2h + 3xh^2 + h^3 - x^3}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{3x^2h + 3xh^2 + h^3}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{(3x^2 + 3xh + h^2)h}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} (3x^2 + 3xh + h^2) = 3x^2 + 0 + 0 = 3x^2. \end{aligned}$$

4. Sigui la funció $f(x) = 2x^4 - 12x^2 + 15x$.

- a) Trobeu les equacions de les rectes tangents al seu gràfic, paral·leles a la recta d'equació $x + y = 0$.
- b) [Opcional]. Esbrineu si les rectes tangents que heu trobat tallant el gràfic de f en algun altre punt.

a) Les rectes cercades han de tenir el mateix pendent que la recta $x + y = 0$, és a dir, el pendent ha de ser igual a -1 . Llavors hem de trobar els punts x tals que $f'(x) = -1$.

$f'(x) = 8x^3 - 24x + 15 = -1 \Leftrightarrow 8x^3 - 24x + 16 = 0$ i, amb la regla de Ruffini, s'obté l'arrel doble $x = 1$ i l'arrel simple $x = -2$.

Consegüentment les rectes tangents són

$$y - f(1) = f'(1)(x - 1) \Leftrightarrow y - 5 = -1(x - 1) \Leftrightarrow y = -x + 6 \Leftrightarrow x + y - 6 = 0.$$

$$y - f(-2) = f'(-2)(x + 2) \Leftrightarrow y + 46 = -1(x + 2) \Leftrightarrow y = -x - 48 \Leftrightarrow x + y + 48 = 0.$$

b) • Talls amb la recta $y = -x + 6$:

$2x^4 - 12x^2 + 15x = -x + 6 \Leftrightarrow 2x^4 - 12x^2 + 16x - 6 = 0$ i, amb la regla de Ruffini, s'obté l'arrel triple $x = 1$ i l'arrel simple $x = -3$. Per tant [la recta talla en el punt $(-3, f(-3)) = 9$].

• Talls amb la recta $y = -x - 48$:

$2x^4 - 12x^2 + 15x = -x - 48 \Leftrightarrow 2x^4 - 12x^2 + 16x + 48 = 0$ i, amb la regla de Ruffini, només s'obté l'arrel doble $x = -2$ i la descomposició $2x^4 - 12x^2 + 16x + 48 = 2(x+2)^2(x^2 - 4x + 6)$.

Com que $x^2 - 4x + 6$ no té arrels reals, [la recta no talla en cap punt].

5. Trobeu el màxim i mínim absoluts en l'interval $[-4, 1]$ de la funció

$$f(x) = 12x^5 + 15x^4 - 140x^3 - 30x^2 + 360x.$$

En ser f una funció polinòmica, és contínua en $[-4, 1]$ i derivable en els punts interiors d'aquest interval. Per tant, existeixen extrems absoluts i els punts candidats a ser-ho són els punts x tals que $f'(x) = 0$ i els extrems de l'interval, $x = -4, x = 1$.

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow 60x^4 + 60x^3 - 420x^2 - 60x + 360 = 0 \Leftrightarrow x^4 + x^3 - 7x^2 - x + 6 = 0.$$

Si aplicuem la regla de Ruffini per trobar les arrels, en resulten $\{-3, -1, 1, 2\}$. Per tant els punts candidats són $\{-4, -3, -1, 1\}$. Ara només caldrà calcular les seves imatges i obtindrem els extrems absoluts i els seus valors.

$$\left. \begin{array}{l} f(-4) = -1408 \\ f(-3) = 729 \\ f(-1) = -247 \\ f(1) = 104 \end{array} \right\} \Rightarrow$$

Mínim absolut:
 $x = -4$
 $f(-4) = -1408$.

Màxim absolut:
 $x = -3$
 $f(-3) = 729$.

6. Sigui la funció $f(x) = \frac{x^3 - x^2 - x + 1}{x^2}$

- a) Trobeu-ne les asímptotes mitjançant el càlcul de límits.
- b) Sabem que $f'(x) = \frac{x^3 + x - 2}{x^3}$ i $f''(x) = \frac{6 - 2x}{x^4}$. Estudieu, mitjançant esquemes gràfics de rectes i/o paràboles, els signes de f' i f'' i utilitzeu-los per estudiar la monotonia i la concavitat de f . Trobeu les coordenades dels seus extrems locals i dels seus punts d'inflexió.
- c) Representeu gràficament la funció f , a partir de la informació anterior i dels seus talls amb els eixos de coordenades.

a) **Asímptota vertical:** $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^3 - x^2 - x + 1}{x^2} = \frac{1}{0^+} = +\infty \Rightarrow [x = 0]$.

Asímptota horitzontal:

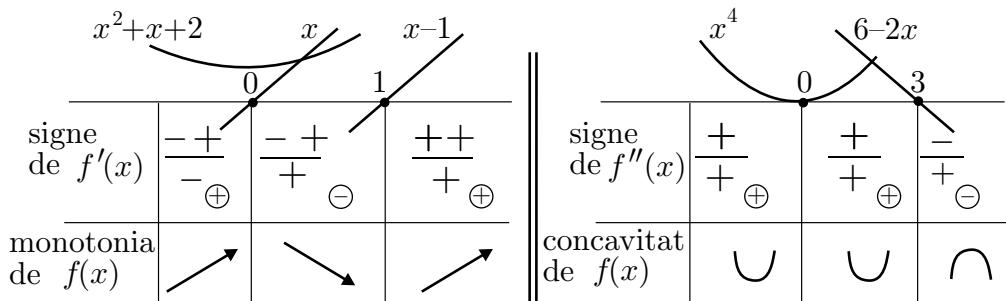
No n'hi ha perquè $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{x^3 - x^2 - x + 1}{x^2} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(x - 1 - \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2} \right) = \pm\infty - 1 - 0 + 0 = \pm\infty$.

Asímptota oblíqua: És la recta $[y = x - 1]$ perquè,

$$\begin{aligned} m &= \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{x^3 - x^2 - x + 1}{x^3} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(1 - \frac{1}{x} - \frac{1}{x^2} + \frac{1}{x^3} \right) = 1 - 0 - 0 + 0 = 1. \\ b &= \lim_{x \rightarrow \pm\infty} (f(x) - mx) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(\frac{x^3 - x^2 - x + 1}{x^2} - x \right) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{-x^2 - x + 1}{x^2} \\ &= \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(-1 - \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2} \right) = -1 - 0 + 0 = -1. \end{aligned}$$

b) Si descomponem els polinomis en f' obtenim $f'(x) = \frac{x^3 + x - 2}{x^3} = \frac{(x-1)(x^2+x+2)}{x^3}$.

De f' i de f'' en resulta l'estudi de signes i interpretació següents,

D'on obtenim un mínim local en $(1, f(1) = 0)$, i un punt d'inflexió en $(3, f(3) = \frac{16}{9})$.

c) De la informació anterior i dels talls del gràfic en els punts $(-1, 0)$ i $(1, 0)$, —els quals s'obtenen de $f(x) = 0$ i aplicar la regla de Ruffini per obtenir les arrels de $x^3 - x^2 - x + 1 = 0$ —, en resulta el gràfic adjunt.

